

GÜNCEL YORUM

TÜRKİYE KLİMA VE SOĞUTMA ÜRÜNLERİNİN SON 10 YILLIK YURT İÇİ SATIŞLARINDAKİ İLGİNÇ GELİŞMELER

Her yıl olduğu gibi bu yılın ilk aylarında yoğun bir emek verilecek hazırlanan ve Mayıs 2018'de **ISKİD**'in web sitesinde yayınlanan 2017 yılı klima ve soğutma sektörü istatistik çalışması hem geçtiğimiz yılın hem de önceki yılların imalat, ithalat, iç satış ve ihracat miktarları hakkında adetsel olarak ayrıntılı bilgiler vermektedir.

1993 yılında kurulan ve 100'ün üzerinde üyesi bulunan **ISKİD**'in yaptığı bu çalışma her ne kadar 69 şirketin katılımı ile hazırlanmış olsa da sektörde faaliyette bulunan her kesim tarafından önemsenmekte ve gerek pazar durum değerlendirmesi, gerekse gelecek dönemlere yönelik pazar tahminlerinin yapılabilmesinde çok yararlı olmaktadır.

Son 10 yılın özellikle iç satış olarak belirtilen miktarlar üzerinden genel bir değerlendirme yaparsak;

- * 2008 ve 2009 yıllarında klima ve soğutma sektöründe genel bir küçülme olduğu, 2010, 2011, 2012 ve 2013 yılında ise büyümeye yaşıyor,
- * 2014 yılında ani ve önemli oranlarda küçülmeler yaşanmış olmasına karşın 2015 yılında bu küçülmeyenin durduğu ve 2016 yılında ise genel ve önemli oranlarda büyümeler gerçekleştiği,
- * 2017 yılında ise split klima ve VRF'lerin satışlarında artışın sürmesine karşın, diğer ürünlerde ise önemli oranlarda azalış olduğu dikkat çekmektedir.

Türkiye klima ve soğutma sektörünün ürünleri bazında değerlendirme yapacak olursak;

- * Split klimalar 2007larındaki 1,2 milyon adet dış ünite satışını ancak 2013 yılında yakalayabildikten sonra 2014 yılında %45'lük azalma ile dip yapmış, fakat sonraki yıllarda yeniden artmaya başlayarak 2017 yılında 1 milyon adetlik satış

miktarına yaklaşmış. İç ünite/dış ünite satış oranı 1 misline yakın (101,2) olsa da bu oranın son 10 yıllık dönemde giderek arttığı (106,2) görülmektedir.

- * VRF'lerin 2007 yılında yaklaşık 34 bin adet iç ünite, 6 bin adet dış ünite satışı olmuşken sonraki 3 yılda yaşanan artışlarla önce 2011 yılında 100 bin adet iç ünite ve 18 bin adet dış ünite satışı gerçekleştirilmiş, sonra da bu artış trendi sürdürerek 2017 yılında 220 bin adet iç ünite ve yaklaşık 37 bin adet de dış ünite satışına ulaşılmış. Dolayısıyla son 10 yıl içinde hem iç, hem de dış ünite VRF satışları yaklaşık olarak 6,5 misli artmış.
- * Catı tipi paket klimaların 2007- 2017 yılları arasındaki satış miktarları oldukça düzensiz olmuş ve yaklaşık 1,6 bin adetten başlayıp, 2016 yılında yaklaşık 2,3 bin adete çıktıktan sonra 2017 yılında %55 gibi çok önemli bir azalış ile 1,02 bin adete düşmüştür.
- * Fan coillerin 2007larındaki yaklaşık 90 bin adetlik yurtçi satışının sonraki yıl 2008'de %17'lük artış göstererek 105 bin adeti geçmiş, 2012 yılında 113 bin adetlik satış miktarına ulaşılmış. 2016 yılında yıllık %31,4'lük önemli oranındaki artış ile 150 bin adete yaklaşılmış, fakat 2017 yılında %14,6'lık azalma ile yaklaşık 127 bin adet satışa gerilemiş olmasına karşın son 10 yıllık süreçte satış miktarları %41 artmış.
- * Klima santrallerinin 2007 ve 2008 yıllarındaki yaklaşık 7 bin adetin üzerindeki yurtçi satışının sonrasında 2009 yılında %26,7'lük azalı göstererek 5,5 bin adetin altına inmiş. 2011 yılında ise %56,1'lük artma ile 8,2 bin adetlik satışa ulaşılmış. 2016 yılına kadar bu düzeylerde süren satış miktarları 2016 yılında %37,7'lük büyük bir sıçrama yaparak 10 bin adeti geçmiş, ancak 2017 yılında 2009 yılında

olduğu gibi %27,4'lük önemli bir oranda azalış ile yeniden 8 bin adet değerinin altına düşerek 7,7 bin adet olmuş.

- * Soğutma grupları 2007 ve 2008 yıllarındaki yaklaşık 2,2 bin adetin üzerindeki yurtçi satış sonrası 2009 yılında %31,4 gibi önemli bir oranda azalış gösterecek 1,58 bin adete inmiş. 2011 yılında %81,4'lük çok büyük bir artış oranı ile önce 3,15 bin adete sonraki 2012 yılında da 3,78 bin adete ulaşarak zirve yapmıştır. Daha sonraki yıllarda yaklaşık 2,3 bin adet düzeylerinde satışlar olsa da 2017 yılında 2,1 bin adete düşerek 2007 yılı satış değerlerinin bile altına düşmüştür.
- * Isı değiştirici baryaların m^2 cinsinden yurt içinde 2007larındaki yaklaşık 4 milyon m^2 'lik satış değeri 2011 yılında 8 milyon m^2 'ye, 2013 yılında ise 11,4 milyon m^2 'ye çıkarık zirve yapmıştır. Daha sonraki yıllarda satış miktarlarında azalmalar olmuş ve 2017 yılını 8,2 milyon m^2 'lik satış miktarıyla kapatmıştır.
- * Isı değiştirici baryaların adet cinsinden satış değerlerinin değişimi de m^2 cinsinden satış değerleri gibi görünmesine karşın yaklaşık 340 bin adet ile başlayan 10 yıllık süreç özellikle 2011 yılında %63,9'luk yıllık artış oranı ile 750 bin adeti gerçek en yüksek değerine ulaşmış ama m^2 /adet cinsinden değeri ise en düşük oranda gerçekleşmiştir. Bu m^2 /adet cinsinden oran 2013 ve 2016 yıllarında en yüksek değerlerine çıkmış. 2017 yılı adet cinsinden satış değerleri son 7 yılın en düşük değeri olan 530 bin adet düzeyinde kalmıştır.

Dergimizin ilerleyen sayfalarında yer verdiği **ISKİD** İstatistiklerinin verilerine giriş olması amacıyla kaleme aldığım yorum yazımın okurlarımız için aydınlatıcı olacağını düşünüyorum. ■

Muhittin Tekman
Makina Mühendisi - MBA